

Konference motivovala k ozdravení krajiny

26.4.2024 - | Krajský úřad Plzeňského kraje

Druhý ročník osvětové konference Zdravá krajina uspořádal odbor životního prostředí Plzeňského kraje ve čtvrtek 25. dubna v konferenčním sále Středního odborného učiliště elektrotechnického Plzeň.

Zatímco v loňském úvodním roce bylo hlavní myšlenkou především seznámit účastníky s cílem projektu Zdravá krajina, letos se pořadatelé zaměřili zejména na příklady dobré praxe a představení aktuálních a plánovaných projektů.

Účastníky z řad starostů, aktérů z prioritních oblastí, kde Plzeňský kraj zpracovává krajinné studie, a dále koordinátory environmentální výchovy ze škol na úvod přivítal hejtman Plzeňského kraje Rudolf Špoták spolu s otcem myšlenky, náměstkem pro oblast životního prostředí a zemědělství Josefem Bernardem. *„My už dnes víme, že naše děti a vnoučata nezažijí krajinu, jakou jsme ji znali my. Víme, že v následujících třiceti, padesáti letech nás čeká dramatická proměna krajiny. Krajina bude jiná, ale nemusí být špatným místem pro život. A to jestli tu proměnu zvládneme, ovlivňujeme už my dnes. Ty projekty jsou dlouhodobé a musí se nastartovat nyní, a záleží na nás, jestli nás děti a vnoučata v budoucnu proklejí nebo řeknou, že jsme je v tom nenechali,“* pronesl Josef Bernard a dále poznamenal: *„Já dnes vidím tři přístupy lidí ke změně klimatu. První říká, nic se neděje, pak druhý zcel opačný, který říká, je to v pytlí a nic s ním neuděláme, a pak ten třetí, který říká - něco se děje, krajina se bude měnit, a my se musíme změnit také. Musíme změnit naše návyky, zemědělství a v neposlední řadě adaptovat krajinu. A právě tato konference má být velkou inspirací, co v tomto tématu dělat.“*

Konferenční sál na Vejprnické byl plný hostů. *„Výběr posluchačů je pro nás důležitý, neboť starostové z obcí jsou ti, na kterých často stojí veškeré dění v obci včetně péče o krajinu,“* poznamenal vedoucí oddělení vodního hospodářství Jakub Rataj, který celým program provázel.

Letošní zaměření konference bylo praktické. V úvodu RNDr. Lukáš Krejčí, PhD. představil hlavní problémy krajiny a možnosti jejich řešení. Zástupci České zemědělské univerzity následně nastínili některé z výsledků rozsáhlého výzkumu na modelové farmě Amálie, Jiří Papež ze Státního pozemkového úřadu promluvil o možnostech, jakými můžeme s krajinou pracovat pomocí pozemkových úprav. O pilotním projektu řešícím zadržování vody na lesních pozemcích v Brdech informovala Ing. Markéta Máchová z Vojenských lesů a statků ČR, starosta Luboš Hlačík z Chodové Plané pohovořil o generelu odvodnění, který si městys nechal za pomoci Plzeňského kraje vypracovat, aby vyřešil problémy se znečištěnou vodou na svém území. Z jakých zdrojů je možné velkou část opatření v krajině realizovat sdělil Zdeněk Myslík z AOPK.

Odpolední část konference se věnovala již zrealizovaným projektům – a to jak z pohledu samospráv, tak zemědělců. Od Ing. Pavla Růžičky z Biskupství Plzeňského se posluchači dověděli o obnovení historické cesty s alejí ovocných stromů u Potvorova na severním Plzeňsku. Přístup města Blovice k tvorbě své krajiny a zrealizovaná opatření nastíní Bc. Vojtěch Černík. Z Litoměřicka přijel představit, jaká zlepšující opatření vznikla v režii konvenčního zemědělského podniku v krajině kolem hradu Hazmburk zástupce Zemědělského družstva Klapý Ing. Otakar Šašek. Konferenci svým svérázným výstupem atraktivně zakončil zemědělec Matouš Horák, který hospodaří na jižním okraji CHKO Brdy, kde spravuje malé hospodářství a snaží se o práci s respektem k okolnímu prostředí.

O co se ale snaží Zdravá krajina Plzeňského kraje? Na samotném počátku stál koncepční dokument –

Regionální strategie adaptačních opatření Plzeňského kraje pro zadržení vody v krajině (RESAO). V tomto dokumentu bylo identifikováno prvních 20 tzv. „prioritních oblastí“, kterým se kraj bude blíže věnovat. *„V těchto prioritních oblastech postupně zpracováváme detailní krajinné studie, jejichž výsledkem je návrh konkrétních opatření. Ta budou pomáhat v krajině při adaptaci na klimatickou změnu přesně tam, kde je to potřeba. Nyní jsou ve fázi těsně před dokončením dvě studie – na Dobřansku v povodí Radbuzy a Klatovsku v povodí Úhlavy. V dalších dvou oblastech se krajinné studie zpracovávají a dokončeny budou v lednu 2025,“* sdělil Jakub Rataj s tím, že se jedná o povodí Zlatého potoka na Přestícku a povodí Chuchly západně od Holýšova. Do konce roku 2024 je v plánu vyhlásit výběrové řízení pravděpodobně na jednu další studii.

Obce a další subjekty, které budou chtít navržená opatření realizovat, k tomu budou mít nadále podporu. Na půdě Plzeňského kraje vzniká poradenský orgán, jehož úkolem je co nejvíce usnadnit zájemcům o opatření jejich realizaci. Toto poradenství bude spočívat v asistenci například s hledáním potřebných odborníků, orientaci v zákonech nebo hledáním způsobu financování.

Kromě krajinných studií a podpory následných realizací opatření se kraj začal zabývat také značkou Partner Zdravé krajiny. V rámci této značky se mohou do péče o krajinu zapojit soukromé subjekty, například formou finančního příspěvku na výkup pozemků vhodných pro převod na chráněná území.

Další aktivitou, které se pojí se Zdravou krajinou, je pak osvěta. Plzeňský kraj pořádá akce ve školách nebo školkách, zúčastňuje se konferencí a dalších akcí, kde předává dále své zkušenosti. Součástí informovanosti jsou také webové stránky a sociální sítě. V rámci platformy Implementační skupina se pak vyměňují aktuální informace s odborníky a diskutuje se o dalším směřování projektu Zdravá krajina. Mezi těmito odborníky jsou zástupci například Agentury ochrany přírody a krajiny, Povodí Vltavy, Státního pozemkového úřadu, Biskupství Plzeňského a další. *„Plzeňský kraj tímto projektem rozvíjíme již tři roky. Detailně jsme zmapovali celé území Plzeňského kraje a definovali jsme si prioritní oblasti, kde bychom krajinu chtěli adaptovat a upravit tak, aby byla lépe přizpůsobena na změny klimatu, které nás v budoucnu čekají. V podstatě to znamená vyšší druhovost lesů, větší zamokření, můžeme budovat různé remízky, aleje, cesty, ale primárně se zaměřujeme na zadržování vody v krajině. Ten projekt je přelomový v tom, že se nesnaží dělat něco izolovaně jen na Plzeňském kraji, ale zapojuje jednotlivé obce, starosty, občany a firmy,“* upozornil na unikát projektu Zdravá krajina Josef Bernard.

<https://www.plzensky-kraj.cz/konference-motivovala-k-ozdraveni-krajiny>